

Bokmål

Eksamensinformasjon	
Eksamenstid	Eksamen varer i 5 timer. Delen uten og delen med hjelpemidler skal deles ut samtidig. Delen uten hjelpemidler skal leveres etter 1 time. Etter 1 time kan kandidaten bruke hjelpemidler. Delen med hjelpemidler skal leveres innen 5 timer.
Del uten hjelpemidler	Vanlige skrivesaker, passer, linjal med centimetermål og vinkelmåler.
Del med hjelpemidler	Alle hjelpemidler er tillatt, med unntak av internett og andre verktøy som tillater kommunikasjon.
Framgangsmåte	Delen uten hjelpemidler har 5 oppgaver. Delen med hjelpemidler har 6 oppgaver. Der oppgaveteksten ikke sier noe annet, kan du fritt velge framgangsmåte. Dersom oppgaven krever en bestemt løsningsmetode, kan en alternativ metode gi lav/noe uttelling. Bruk av digitale verktøy som regneark, programmering, graftegner og CAS skal dokumenteres.
Veiledning om vurderingen	Poeng er bare veiledende i vurderingen. Karakteren blir fastsatt etter en samlet vurdering. Det betyr at sensor vurderer i hvilken grad du • viser regneferdigheter og matematisk forståelse • gjennomfører logiske resonnementer • ser sammenhenger i faget, er oppfinnsom og kan ta i bruk fagkunnskap i nye situasjoner • kan bruke hensiktsmessige hjelpemidler • forklarer framgangsmåter og begrunner svar • skriver oversiktlig og er nøyaktig med utregninger, benevninger, tabeller og grafiske framstillinger • vurderer om svar er rimelige
Andre opplysninger	Kilder for bilder, tegninger osv. • Kart: Kristiania oppmålingsvesen/Oslo byarkiv • Is og brus: Pixabay (28.01.2024) • Småbakst: Pixabay (02.02.2024) • Sosiale medier: Pixabay (28.01.2024) • Henrik og Hanne: Pixabay (11.05.2021) Andre bilder, tegninger og grafiske framstillinger: Utdanningsdirektoratet

DEL 1

Uten hjelpemidler

Oppgave 1 (2 poeng)

Nedenfor ser du hvor mange timer 10 ungdommer brukte på sosiale medier i løpet av en dag.

1 3 4 0 4 5 2 7 12 2

Bestem gjennomsnittet og medianen.

Oppgave 2 (2 poeng)

Tabellen nedenfor viser konsumprisindeksen (KPI) for 2015 og 2023.

År	KPI
2015	100
2023	129,6

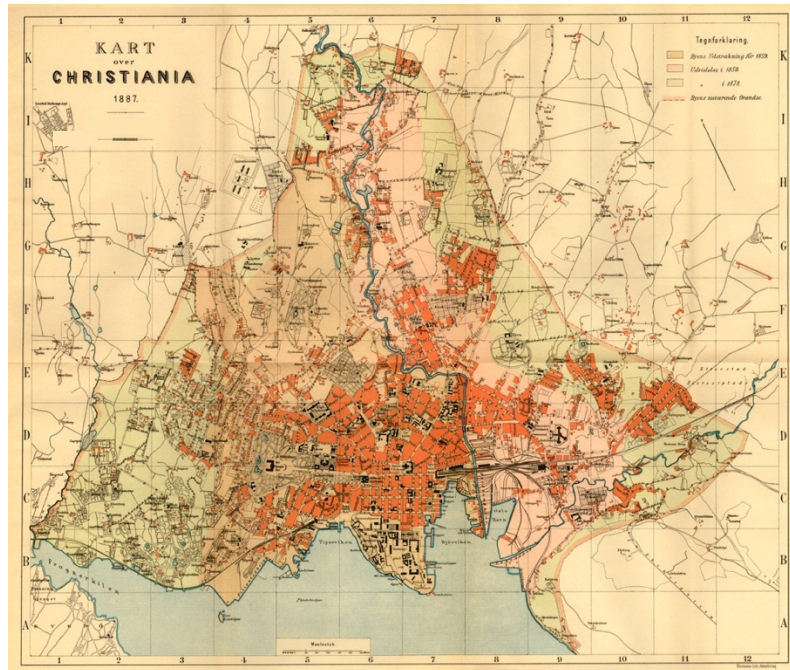
En vare kostet 500 kroner i 2015. Hva kostet varen i 2023 dersom prisen har fulgt konsumprisindeksen?

Oppgave 3 (2 poeng)

Astrid har funnet et gammelt kart over Oslo. Hun vil finne målestokken til kartet.

Hun bestemmer seg for å gå 300 meter langs en av de rette gatene i byen. Etterpå måler hun og finner ut at den avstanden hun har gått, tilsvarer 2 cm på kartet.

Forklar og vis Astrid hvordan hun kan finne målestokken til kartet.

Oppgave 4 (2 poeng)

Elevene i 2STA kjøpte 30 ispinner og 30 bokser med mineralvann til en sommeravslutning. Til sammen betalte de 900 kroner. En boks med mineralvann kostet 6 kroner mer enn en ispinne.

Hvor mye kostet en ispinne, og hvor mye kostet en boks med mineralvann?

Oppgave 5 (2 poeng)

Småbakst

**2 for 32 kroner eller
4 for 48 kroner**

Nora skal kjøpe bagetter.

Hvor mange prosent lavere blir prisen per bagett dersom hun kjøper fire i stedet for to?

DEL 2

Med hjelpemidler

Oppgave 1 (6 poeng)

Tuva har en profil på Instagram. Tabellen nedenfor viser hvor mange følgere hun har hatt de siste seks månedene.

Måned	November	Desember	Januar	Februar	Mars	April
Følgere	5335	7035	9467	12 780	17 208	24 008

Tuva har laget en modell som viser at antallet følgere har økt med ca. 35 % hver måned i perioden november 2023–april 2024.

- a) La x være antall måneder etter november 2023, og vis hvordan Tuva kan ha laget denne modellen.

For å få antall følgere til å øke raskere vil Tuva gjøre noen endringer i innholdet hun legger ut. Hun har som mål at økningen i antall følgere ikke skal fortsette å være på 35 % etter april 2024, men øke med 5 prosentpoeng hver måned.

- b) Vis at antall følgere vil være 33 611 i mai og 48 736 i juni dersom Tuva klarer å nå målet sitt for disse månedene.
- c) Hvor mange prosent flere følgere vil Tuva ha i august 2024 dersom hun klarer å nå det nye målet sitt for hver måned, sammenliknet med om økningen fortsetter å være på 35 % hver måned?

Oppgave 2 (4 poeng)

Nedenfor ser du hvor mange timer Solveig brukte på hver av de 20 skiturene hun gikk vinteren 2024.

8 4 7 5 10 3 12 6 8 9
6 5 8 9 11 5 3 7 9 8

Solveigs venninne, Miriam, gikk også 20 skiturer vinteren 2024. I gjennomsnitt brukte Miriam 4,7 timer per tur. Medianen var 4, og standardavviket hennes for antall timer per tur var 4,2.

- a) Hva kan du ut fra dette si om skiturene til Miriam sammenliknet med skiturene til Solveig?

Solveig og Miriam gikk noen av skiturene sammen. Tabellen nedenfor viser den kumulative frekvensen for antallet timer disse skiturene varte.

Lengde turer sammen (timer)	Kumulativ frekvens
0	10
3	11
5	14
8	17
9	19
12	20

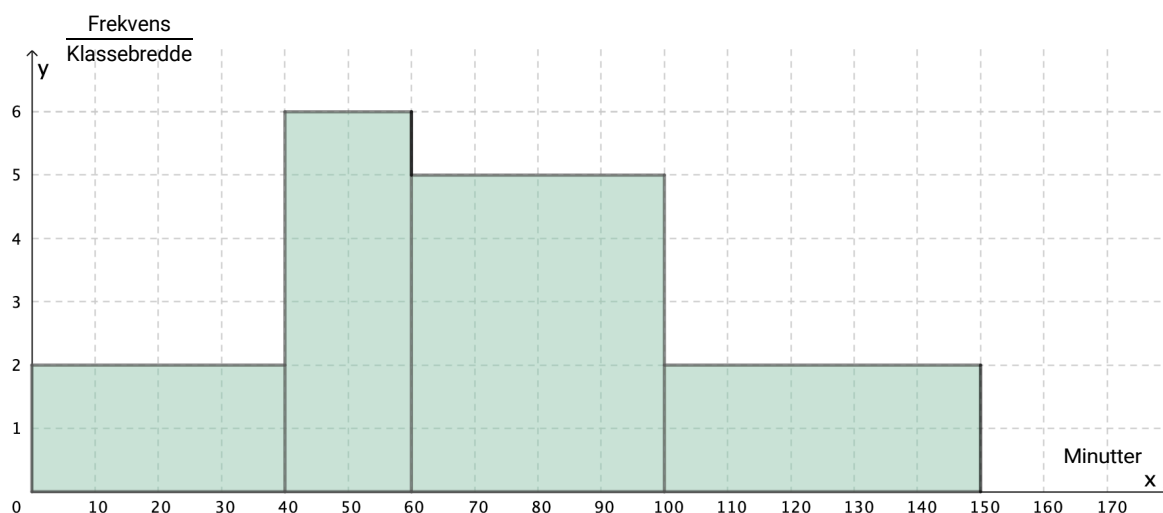
- b) Argumenter for at hver av de to påstandene nedenfor er riktig.

- 1) Miriam og Solveig gikk 3 skiturer på 5 timer sammen.
- 2) Miriam var ikke med alle gangene Solveig gikk en skitur på 8 timer.

Oppgave 3 (4 poeng)

Oda har undersøkt hvor mange minutter elevene ved skolen brukte på lekser en ettermiddag i mai, og laget histogrammet nedenfor.

Tid brukt på lekser en ettermiddag i mai

Bruk opplysningene du kan lese ut av histogrammet, gjør beregninger, og argumenter for at hver av de fire påstandene nedenfor kan være riktig.

Påstand 1

80 elever brukte mindre enn 40 minutter på lekser denne ettermiddagen.

Påstand 2

Den relative frekvensen for 100–150 minutter brukt på lekser er $\frac{1}{5}$.

Påstand 3

Elevene som brukte mindre enn 60 minutter på leksene, brukte i gjennomsnitt 38 minutter.

Påstand 4

For elevene som brukte mindre enn 60 minutter på leksene, er medianen for antall minutter høyere enn gjennomsnittet for antall minutter.

Oppgave 4 (4 poeng)

Sara og Ole jobber med å løse likningssystemer.

For å prøve å løse likningssystemet

$$\begin{cases} 4x = -12 + y \\ 2x + 24 - y = 2x^2 \end{cases}$$

har Sara laget programmet nedenfor.

```
1 def f(x):
2     |     return 4 * x + 12
3
4 def g(x):
5     |     return - 2 * x ** 2 + 2 * x + 24
6
7 for x in range(-5, 5):
8     |
9     |     if f(x) == g(x):
10    |         print("Jeg har funnet løsningen x =", x , "og y =", f(x))
```

Jeg har funnet løsningen $x = -3$ og $y = 0$

Jeg har funnet løsningen $x = 2$ og $y = 20$

a) Forklar strategien Sara har brukt for å løse likningssystemet.

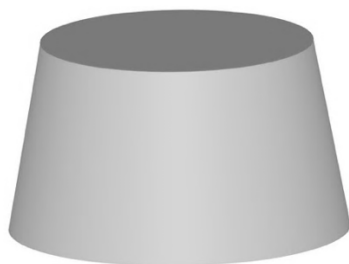
Ole arbeider med likningssystemet

$$\begin{cases} 2x = y - 8 \\ x^2 + x - 48 = y \end{cases}$$

b) Hvilke endringer må Ole gjøre i programmet til Sara for å finne løsningene på likningssystemet han arbeider med?

Oppgave 5 (4 poeng)

Henrik og Hanne arbeider i et byggefirma. Byggefirmaet har fått i oppdrag å lage en klatrevegg til en skolegård. Klatreveggen skal ha form som en rettavkortet kjegle slik at elevene kan klatre opp til en plattform på toppen. Firmaet vurderer å støpe klatreveggen i betong. Se skissen nedenfor.

Skolen har to krav når det gjelder utforming av klatreveggen.

- Klatreveggen må få plass på et kvadratisk område med areal 20 m^2 .
- Plattformen på toppen må ikke være mer enn $2,5 \text{ m}$ over bakken, og den skal ha et areal på 10 m^2 .

Hanne og Henrik skal lage et forslag til hvordan klatreveggen kan utformes, og beregne hvor mye betong som vil gå med for å lage den.

Først må vi finne ut hvor stor grunnflaten kan være.

For å regne ut volumet kan vi kanskje ta utgangspunkt i en hel kjegle og så kutte av den øverste delen?

Det var lurt. Vi må passe på at den nederste delen blir en rettavkortet kjegle som oppfyller kravene. Hvor høy skal vi la hele kjeglen være?

- a) Lag en skisse som viser hvordan klatreveggen kan utformes for å oppfylle kravene fra skolen. Sett mål på skissen. Forklar hvordan du har tenkt, og vis utregningene dine.
- b) Hvor mye betong vil gå med for å lage klatreveggen?

Oppgave 6 (8 poeng)

Johannes vil kjøpe en leilighet som koster 2 000 000 kroner.

Han har sjekket bankens nettsider og brukt en lånekalkulator for å finne ut hvor mye han må betale dersom han tar opp lån for å kjøpe leiligheten.

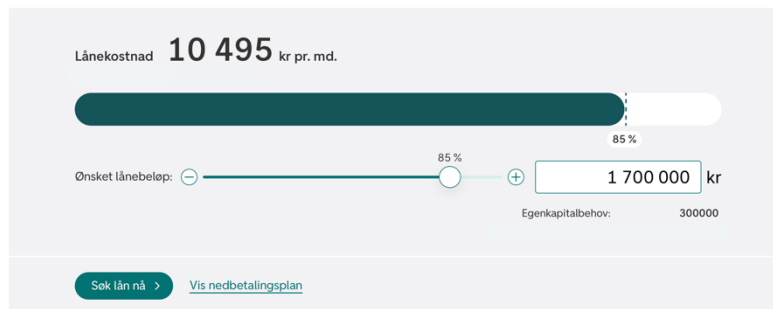
For å få boliglån må du

- ha minst 15 % i egenkapital
- kunne klare å betale ned lånet selv om renten øker med 3 prosentpoeng

Boligens pris: kr

Rente: %

Nedbetalingstid: år

- a) Hvordan kan du se at det er et annuitetslån Johannes har fått opplysninger om? Hvorfor kan han ikke legge inn mer enn 1 700 000 som ønsket lånebeløp i lånekalkulatoren?

Johannes lurer på hvordan han kan finne ut hvor mye en rente på 5,49 % per år tilsvarer per måned. Han finner teksten nedenfor på kredittguiden.no

En rente på 1,5 % per måned tilsvarer en rente på 19,56 % per år.
Regnestykket blir

$$(1+0,015)^{12} = 1,1956$$

- b) Forklar utregningen som er gjort ovenfor, og vis hvordan du kan bruke en likning for å regne ut hvor mye en rente på 5,49 % per år tilsvarer per måned.

Johannes skal betale første terminbeløp etter én måned.

- c) Omtrent hvor stor del av dette terminbeløpet vil være renter, og omtrent hvor stor del vil være avdrag?

Johannes vil bruke SIFO sitt referansebudsjett for å få bedre oversikt over økonomien sin. Se nedenfor.

Person 1: Mann 20 til 30 år.			
Individspesifikke utgifter		Husholdsspesifikke utgifter	
Mat og drikke	4 540	Andre dagligvarer	380
Klær og sko	900	Husholdningsartikler	550
Personlig pleie	740	Møbler	520
Lek og mediebruk	1 650	Mediebruk og fritid	2 160
Reise (kollektivt)	853	Bilkostnader (drift, vedlikehold)	0
Spedbarnsutstyr	0	Barnehage	0
Sum	8 683	Aktivitetsskole (SFO)	0
		Sum	3 610

I tillegg til utgiftene som er representert i dette budsjettet, bruker Johannes 1600 kroner per måned til nedbetaling av studielån og 2000 kroner per måned til ulike forsikringer.

Johannes har en brutto månedslønn på 52 000 kroner. Han betaler 1,2 % av brutto månedslønn i fagforeningskontingent og 2 % til pensjonssparing. Han har et skattetrekk på 32 %.

- d) Gjør beregninger, og vurder om Johannes har råd til å kjøpe leiligheten.

Blank side

Blank side